

MENSEN VAN TOEN

**Driemaandelijks familiekundig tijdschrift voor
Bachte-Maria-Lerne, Hansbeke, Landegen,
Lotenhulle, Neigen, Merendree, Nevele, Poeke,
Poesele, Sint-Martens-Lerne, Vinkt, Vosselare
en Zeveren.**

Lidgeld 1991

150 fr. over te schrijven op rekening
000-0627981-03 of 290-7431460-20 van
"Het Land van Nevele" v.z.w.,
Beentjesstraat 24, 9850 Poesele.

Werkgroep familiekunde

A.BOLLAERT - A.JANSSENS - J.LUYSSAERT - A.MARTENS

Typografie en lay-out

K.DE GROOTE

Druk

Beschutte Werkplaats "Nevelland", Nevele.

Redactie

**A.MARTENS, Spinnmolenplein 263, 9000 Gent
J.LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Nevele**

Kaftontwerp

L.DEBRUYNE, Rozebeke

**De auteurs zelf zijn verantwoordelijk voor de
inhoud van hun teksten.**

Kafttekening

**Grafsteen van Gheerot de Ruiter en zijn
echtgenote, naar een anonieme tekenaar.
(Archief Bisdom Gent)**

MENSEN VAN TOEN

**Driemaandelijks familiekundig tijdschrift voor
Bachte-Maria-Leerne, Hansbeke, Landegen,
Lotenhulle, Meigen, Merendree, Nevele, Poeke,
Poesele, Sint-Martens-Leerne, Vinkt, Vosselare
en Zeveren.**

Lidgeld 1991

150 fr. over te schrijven op rekening
000-0627981-03 of 290-7431460-20 van
"Het Land van Nevele" v.z.w.,
Beentjesstraat 24, 9850 Poesele.

Werkgroep familiekunde

A.BOLLAERT - A.JANSSENS - J.LUYSSAERT - A.MARTENS

Typografie en lay-out

K.DE GROOTE

Druk

Beschutte Werkplaats "Nevelland", Nevele.

Redactie

**A.MARTENS, Spinmolenplein 263, 9000 Gent
J.LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Nevele**

Kaftontwerp

L.DEBRUYNE, Rozebeke

**De auteurs zelf zijn verantwoordelijk voor de
inhoud van hun teksten.**

Kafttekening

**Grafsteen van Gheerot de Ruuter en zijn
echtgenote, naar een anonieme tekenaar.
(Archief Bisdom Gent)**

MENSEN VAN TOEN

Driemaandelijks familiekundig tijdschrift

Maart 1991
Jaargang I - aflevering 1

Uitgegeven door de heemkundige kring
"Het Land van Nevele"

Verantwoordelijke Uitgever:

Jan Luyssaert
Veldestraat 26
9850 Merendree

BIJ DEZE EERSTE AFLEVERING.

Eenentwintig jaargangen van het heemkundig tijdschrift "Het Land van Nevele" zijn reeds verschenen, meer dan vijfduizend bladzijden heemkundige artikelen over ons werkgebied kwamen bij onze leden en lezers terecht.

Wie alleen maar de indices op de artikelen van ons tijdschrift overloopt zal merken wat het begrip heemkunde zoal inhoudt.

"Heemkunde" betekent de studie van het heem, de streek waar men is opgegroeid of waar men zich thuisvoelt.

De studie van het leven in een heem, is tevens en vooral de studie van de mens in zijn omgeving; de manier waarop die mens het landschap heeft aan zijn behoeften en noodwendigheden aangepast; de manier waarop hij materiële en immateriële vooruitgang en welvaart heeft voortgebracht.

In de heemkunde staat de mens met zijn geschiedenis centraal; de mens met zijn voorgeschiedenis, met zijn voorouders.

Gaandeweg kwamen sommige bestuursleden tot inzicht dat heel veel heemkundige studies een familiekundige achtergrond hebben. De heemkundige kan aan de mens niet voorbijgaan. Hij krijgt onvermijdelijk belangstelling voor zijn doen en laten, zijn gedragingen, zijn familiale achtergrond en -verband. Omgekeerd is het de taak van een familiekundige de droge opsomming van namen, plaatsen en data te stofferen met levendige gegevens over de plaats van zijn voorouders in de dorpsgemeenschap, over hun woonomgeving, hun gebruiken, hun beroep, hun functie, hun armoede of rijkdom, kortom de familiekundige moet zijn voorouders plaatsen tegen de achtergrond van zijn heem.

Uit deze gelukkige samenwerking van heemkundigen met belangstelling voor familiegeschiedenis en familiekundigen met belangstelling voor de geschiedenis van ons heem is de werkgroep familiekunde ontstaan, die het genealogisch onderzoek in het werkgebied van het Land van Nevele wil stimuleren en de resultaten van de opzoekingen zal publiceren in het familiekundig tijdschrift "Mensen van Toen".

Namens de werkgroep.

J.L.

BIJ DE KAFTEKENING.

De grafsteen van baljuw Gheerot de Ruuter
en zijn echtgenote.⁽¹⁾

Aan de oostzijde van de kerk van Poesele bevindt zich de 16e-eeuwse grafsteen van baljuw Geerot de Ruuter, f° Jans (+21 maart 1555) en zijn echtgenote Lysbette Bultinck, f° Joos (+19 april 1555). De steen meet 139 cm op 84 cm en heeft een lichtgrijze kleur.

Voor zover bekend is het de oudste bewaarde grafsteen van een echtpaar in het Land van Nevele.

Volgens De Potter en Broeckaert bevond deze grafsteen zich in de vroegere kerk. Bij de oprichting van de huidige kerk (1852-1855) besloot men deze grafsteen, samen met deze van pastoor Martijn van Biervliet in te metselen in de buitenmuur langs de zijde van het koor. Deze laatste steen bestaat echter niet meer. Bij hun terugtocht van het IJzerfront in 1918 werd door de Duitse troepen hevig weerstand geboden langs het Schipdonkkanaal in Nevele. Zo werd de grafsteen van "*prochiepape*" van Biervliet in oktober 1918 vernield toen de sacristie van de pastoor tijdens de beschietingen zwaar werd beschadigd.

Dat toch nog een afbeelding van de verdwenen steen bewaard is gebleven danken we aan het volgende. In het archief van het bisdom te Gent bevindt zich in het "Dossier Poesele", een met de hand geschreven, geïllustreerd boekje in de Franse taal dat handelt over de kerken van Poesele en Meigem en hun interieur.

Hierin vonden we de afbeeldingen terug van de twee grafstenen. De afbeelding op de kافت van ons tijdschrift is ook aan dit werkje ontleend.

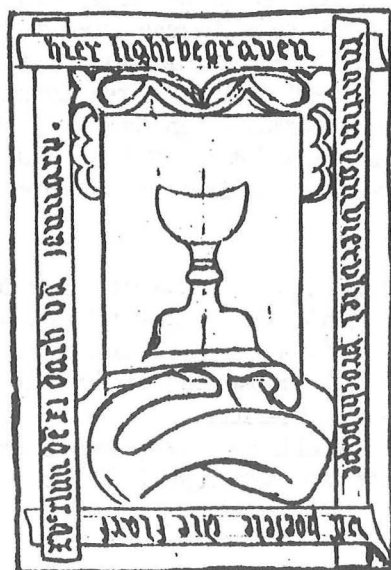
De grafsteen van de baljuw en zijn echtgenote is nog in betrekkelijk goede staat doch na het trotseren gedurende 135 jaar van regen en wind zijn duidelijk tekenen van erosie merkbaar.

¹: Zie ook A.BOLLAERT, *Iets over oude grafstenen in de kerk van Poesele*, in *Het Land van Nevele*, jg. XVII (1986), afl. 4, blz. 262-267.

Het is jammer dat dit toch zeldzame stukje cultuurpatrimonium, geen betere plaats toebedeeld krijgt, eventueel terug in de kerk.

Toch blijven we hopen dat door de bevoegde instanties het nodige zal gedaan worden om deze zeldzame getuige van ons verleden voor de toekomst te bewaren.

A.Bollaert

*Verdwenen grafsteen van Martijn van Biervliet,
pastoor te Poesele in het begin van de zestiende eeuw,
naar een anonieme tekenaar.
(Archief Bisdom Gent)*

RENTE VAN DRIE PONDEN GROTEN TEN LASTE VAN DE KERK VAN HANSBEKE, anno 1554.

In 1554 was op de zuidzijde van de kerk te Hansbeke een nieuwe beuk in aanbouw⁽¹⁾. Om deze belangrijke bouwwerken te kunnen voltooien moest het nodige geld gevonden worden.

De kerkmeesters pleegden hieromtrent overleg met pastoor Thimotheus Vanden Waetere en met baljuw, meier en schepenen van de heerlijkheid van Hansbeke. Ook de gezamenlijke bevolking werd geraadpleegd.

De "armendisch" werd bereid gevonden aan de kerk een kapitaal van "achtenveertich ponden grooten vlaems ghelt" te lenen, dat haar "by lossinghe vande testamente van wylent mer willem de waele (+1540) ende zyne huusvrauwe in heurlieden levene heere ende vrouwe van hansbeke" toegekomen was.

De schuldbrief dienaangaande werd op 23 mei 1554 verleden voor Niclais De Gaudissaubois, "bailliu ende wettelic maendere van edelen ende weerden heer mer willem vander gous, rudder, heere vanden lande van wedergraete, meerbeke, gaiges ec. ende als kerckelic voocht van mevrauwe barbara de waele vander heerlichede van axpoele, hansbeke ec." in het bijzijn van Jooris De Ruuck (meier), Jan De Meyere, Gillis Van Hulle, Pieter Eeckman, Jan Braet, Vincent Van Kerrebrouck, Dierick

1. Een blijkbaar met de werkelijkheid overeenstemmende schets van de kerk van Hansbeke in het eerste kwartaal van de 17e eeuw komt voor op de topografische kanaalkaart van de Gentse cartograaf Jaecques Horenbault. (R. VAN DEN ABEELE, *De Horenbaultkaart van de Brugse Vaart (1615)*, in *Liber Amicorum Achiel De Vos*). Deze schets laat vermoeden dat de in 1554 op de zuidzijde van de kerk aangebouwde beuk dwars stond op de langsrichting van het kerkschip, ter hoogte van het westeinde.

Wanseele en Martin Vander Heyden, schepenen van de heerlijkheid van Hansbeke¹⁾.

Willem Vande Walle en Jan Weynant, gezworen kerkmeesters, verklaarden er dat zij de vernoemde geldsom "goet van ghewichte ende valeure" uit handen van Jan Vander Vinct f^r Gillis en Jan Vander Straeten, "ghe-zwooren dischmeesters vande kercke van hansbeke", hadden ontvangen.

Een termijn, binnen dewelke het kapitaal moest afgelost worden, werd niet opgelegd. De kerkmeesters of hun opvolgers mochten de aflossing "doen tallen tyden ende wylen alst hemlieden believen zal, zes weken te vooren de dischmeesters gheadverteert hebbende". De "losrente den penninck zesthiene, de somme van drie ponden grooten tsiaers" moest "jaerlicx vallende altyts den eersten dach van meye" vereffend worden.

Verschillende "percheelen van lande", die aan de kerk toebehoorden, werden gehypothekeerd, ondermeer enige "perceelen ghelegen onder de roede van hansbeke":

- "eene behuude hofstede, gheleghen west vander kercke, paelende metter oost zyde anden kerckmuer"
- "twee hondert roeden gheleghen inden kippendonsschen acker"
- "twee hondert roeden gheleghen ande rollebaene beneden der meulene".

Verder enkele percelen "gheleghen up de heerlicheide van scuervelt":

- "een half bunder liggende ghemeene ende onverdeelt metter kercke van bellem die de wederdeel heeft"
- "vierhondert roen gheleghen in spildoorene"
- "hondert roen lants liggende ghemeene ende onverdeelt met onse vrouwe binnen de voornoemde kercke".

Bovendien stelden de kerkmeesters en verscheidene gegoede personen van Hansbeke vrijwillig één van hun "perceelen van erfven gheleghen onder de roede van hansbeke" eveneens als "zekere ende conterpant", voor het

1. De originele zogenaamde "loschaerter" op perkament (480mm x 320mm) bevindt zich in het Rijksarchief te Gent onder fonds Hansbeke, band 62, evenals een enigszins gemoderniseerde kopie van de oorspronkelijke tekst.

geval dat "voor tlossen ende quyten vande bovenghescreven rente den voorscreven verobligeerden gront niet souffissant en bleve".

Deze borgen waren:

- Willem Van de Walle: "een ghemet lants ghelegghen bachten zynder hofstede daer hy nu wuent"
- Jan Weynant: "een half ghemet lants ghelegghen tenden zynder camer daer hy alsnu wuent"
- Jan De Meyere: "een ghemet lants, sheerenstraete ande noortzyde"
- Gillis Van Hulle met Jan Mabelis: "een ghemet lants ghelegghen inden eystackere, west den jansmansbilck"
- dezelfde Gillis Van Hulle: "een ghemet lants liggghende ghemeene ende onverdeelt met lieven van laeke, ghenaeht het buerken"
- Jan Braet: "een ghemet lants inden veltacker bachten dausbosschen ende tleen van jan martins over zyn huusvrauwe ande oostzyde"
- Jan Vander Straeten: "een ghemet ghenaeht de vinck meersch"
- gheerolf vanderstraeten: "een ghemet achter an zyn stede daer hy wuent".

In de oudste kerkrekening van Hansbeke, anno 1563, vertegenwoordigde de jaarlijkse intrest van 3 ponden groten (of 36 ponden parisis) een belangrijke post onder de uitgaven: "item betaelt van croest den staet vanden helegghen gheest, comt xxxvi p(onden) p(arisis)"⁽¹⁾.

Pas in 1673 werden aan de "armendisch" 40 ponden groten als eerste aflossing van het geleende kapitaal terugbetaald⁽²⁾. De resterende 8 ponden groten werden omstreeks 1700 vereffend met geld dat de "capelle van onze lieve vrouwe" aan de kerk had voorgeschoten.

*

* *

Ten behoeve van de familievorsers worden alle in de schuldbrief vermelde persoonsnamen (van wethouders, kerk- en armmeesters, eigenaars, aangelanden en pachters) hieronder alfabetisch gerangschikt.

1. A.MARTENS, *De oudste kerkrekeningen van Hansbeke, in Het Land van Nevele*, jg. XXII (1991), afl. 1.

2. Volgens een notitie op de kopie van de schuldbrief.

jan braet, schepen
lievine sdeckers (Bellem)
niclais de gaudissaubois,
baljuw
jan de meyere, schepen
jooris de ruuck, meier
barbara de waele,
mevrouw van hansbeke
willem de waele,
heer van hansbeke
pieter eeckman, schepen
gherof keyzers, klerk
jan mabelis
jan martins
joannes myncke
gherolf plasschaert
luben steyaert (Bellem)
thimotheus vanden waetere,
pastoor
willem vander gous,
heer van wedergraete

martin vander heyden, schepen
gherolf vander straeten
jan vander straeten, armmeester
jan vander vinct f' gillis,
armmeester
willem vande walle, kermeester
cornelis van hulle
gillis van hulle, schepen
pieter van kerrebrouck
vincent van kerrebrouck,
schepen
willem van kerrebrouck
willem van kerrebrouck (Bellem)
jan van laeke (Bellem)
lieven van laeke
pieter van speibrouck
jan vincke (kinders)
christoffel voorde (Bellem)
dierick wanseele, schepen
jan weynant, kerkmeester
jan wittewronghele

Het schuldbewijs vermeldt tenslotte nog enkele 16e-eeuwse toponiemen:

het buerken
bachten dausboschen
inden eystackere
ande sheerenstraete
den jansmansbilck
anden kerckmuur
inden kippendonsschen acker

tleen van jan martins
beneden der meulene
ande rollebaene
in spildoorene (bellem)
inden veltackere
de vinck meersch.

Albert Martens

UIT HET LEVEN GEGREPEN (I):

AUGUSTUS CAEKAERT, burgemeester van Nevele,
1861-1873.

Augustus Caekaert werd te Nevele geboren op 5 Brumaire van het jaar XI, dit is 27 oktober 1802.

Zijn ouders waren Joseph Caekaert "cultivateur", geboren te Nevele in 1758 en Marianne Van Renterghem, huishoudster, geboren te Nevele in 1771, ze woonden op Oossche nr. 35.

Augustus huwde op 30-jarige leeftijd met Maria-Anna Caekaert die te Nevele geboren werd in 1812. Ze vestigden zich op de ouderlijke hoeve op de wijk Oossche, waar Augustus het beroep van landbouwer uitoefende. In 1861 volgde hij Karel 't Kindt op als burgemeester te Nevele. Hij overleed te Nevele op 26 oktober 1873 in de ouderdom van 71 jaar. Zijn echtgenote overleed te Nevele in 1838, ze was amper 26 jaar.

Hun kinderen waren Jan-Baptiste, geboren te Nevele op 4 augustus 1837, huwde met Maria-Lucia Van Wonterghem, hij overleed te Nevele op 14 januari 1884;

Charlotte, geboren te Nevele op 19 april 1833, ze huwde met August De Weirt, molenaar te Maria-Lerne en overleed te Maria-Lerne op 15 april 1886.

De familie Caekaert was verwant met de families Bosschaert, Cocquyt, De Weirt en De Clercq.

Gedurende het burgemeesterschap van Augustus Caekaert werd het kasteel en de kapel van Mulle de Terschueren gebouwd; werd een tweede schuttersgilde opgericht "De Eendracht" door notaris Dierick; telde Nevele 3.452 inwoners; werd het kerkorgel vergroot door de orgelbouwer L.Lovaert uit Nevele; waren de rij linden op de Markt van Nevele 400 jaar oud; kwam een nieuwe fanfare met kenspreuk "Tot nut van 't algemeen" en werd het kerkhof afgesloten met een muur en het uitleeshuisje gebouwd.

Na Augustus Caekaert werd Leon Mulle de Terschueren burgemeester van Nevele.

A.Janssens

WAT IS EEN KWARTIERSTAAT?

Er bestaan verschillende vormen van familiekundig of genealogisch onderzoek. Vooreerst is er de graatgenealogie. Men probeert zover mogelijk met zijn eigen familie in de tijd op te klimmen en heeft ook aandacht voor de zijtakken en hun afstamming. Zo ontstaat een familie"stamboom".

Men kan echter ook de afstammelingen van een bepaald ouderpaar opzoeken. Dit systeem wordt o.m. toegepast als men een familiefeest wil organiseren voor alle nazaten bijvoorbeeld van zijn eigen (over)grootouders.

Op het eerste gezicht is een voorouderreeks de eenvoudigste manier van familiekundig onderzoek. Men vertrekt van zichzelf en zoekt zijn voorouders in rechtstreekse mannelijke lijn.

Een vierde, minder eenvoudige vorm van familieonderzoek is de kwartierstaat. Het uitgangspunt is hier dat iedereen afstamt van een vader en een moeder. In een kwartierstaat zoekt men dus ook de vader en de moeder van de ouders, de grootouders, enz. Waar men bij de graatgenealogie alleen de ouders in mannelijke lijn opzoekt, wil men bij een kwartierstaat ook weten wie de ouders van de moeders waren. De meeste mensen dragen wel de familienaam van hun vader, maar zijn afstamming van een vader en een moeder, van wie in onze cultuur de familienaam echter gewoonlijk niet erfelijk is. Bij een kwartierstaat verdubbelt dus bij iedere generatie het aantal voorouders. Het boeiende van een kwartierstaat is dat men telkens nieuwe familienamen en dus families tegenkomt.

De nummering van een kwartierstaat werd voor het eerst gebruikt in 1676 door de Spaanse genealoog Hieronymus de Sosa. Deze methode van nummering werd vooral verspreid door Dr. Stephane Kehule von Stradonitz en kreeg daarom de naam "methode Stradonitz".

De samensteller van een kwartierstaat vertrekt van zichzelf of van één (voor)ouder, deze persoon is de *kwartierdrager* en krijgt het nummer II. Anders gezegd hij/zij is nummer 1 van de eerste generatie (I) nu

parentatie genoemd. Dan volgen de beide ouders: parentatie II nummers 2 en 3. De vier grootouders zijn parentatie III/4-7. De acht overgrootouders krijgen het nummer IV/8-15. Men spreekt nu van 2, 4, 8, enz. kwartieren. De even cijfers duiden de mannelijke voorouders aan, de oneven cijfers de vrouwelijke. Er bestaan voorgedrukte formulieren en boeken waarin men zijn kwartierstaat kan invullen.⁽¹⁾ Een kwartierstaat is - net als een stamboom of voorouderreeks - meer dan een droge opsomming van namen en data. Als men maar voldoende gegevens uit allerlei documenten (parochieregisters, staten van goed, renteboeken, notariële akten, landboeken, poortersboeken, volkstellingen) noteert kan men een echte familiegeschiedenis opmaken.

Een kwartierstaat kan een goed inzicht geven in afkomst, maatschappelijke stand, levenswijze, huwelijkspolitiek, mobiliteit of streekgebondenheid, beroepskeuze, enz. Kortom het is een leerrijke en boeiende vorm van familieonderzoek die altijd maar nieuwe wegen opent.

J.Luyssaert

1. Inlichtingen: VWF, dienst uitgaven, Van Heybeeckstraat 3, 2170 Antwerpen-Merksem.

v

IV

III

II

I

<p>16) BOLLAERT Joannes Franciscus Dagloner oNevele 5.02.1753 +Vosselare 14.12.1830</p> <p>17) VERWEE Rosalia oVosselare 17.02.1784 +Vosselare 22.12.1859</p>	<p>18) HAUTEKEETE Gregorius Kleermaker oPoesele 13.08.1775 +Poesele 9.03.1848</p> <p>19) VERPLAETSE Joanne Caroline oPoesele 10.01.1779 +Poesele 1.09.1839</p>	<p>20) VAN HAVER Livinus Wever oLotenhulle 12.09.1755 +Lotenhulle 9.10.1831</p> <p>21) WISSELDYCK Marie-Joanne Spinster oLotenhulle 23.11.1775 +Lotenhulle 27.03.1845</p> <p>22) VAN RENTERGHEM Ludovicus Landbouwer-wever oRuisselede 10.01.1811 +Ruisselede 12.02.1888</p> <p>23) VANDEWALLE Sophia Dienstmeid-landbouwster oLotenhulle 12.12.1804</p>	
<p>8) BOLLAERT Petrus Herbergier oMeigem 2.06.1815 +Nevele 24.01.1891</p>	<p>9) HAUTEKEETE Maria-Theresia oPoesele 1.08.1820 +Nevele 27.10.1892</p>	<p>10) VAN HAVER Leo Landman oLotenhulle 21.02.1821 + ? ± 1880</p>	<p>11) VAN RENTERGHEM Coleta oRuisselede 13.07.1837 +Nevele 19.12.1916</p>
<p>4) BOLLAERT Adolphus Landbouwer oNevele 25.04.1856 +Nevele 27.04.1910</p>	<p>x Nevele 11.05.1853</p> <p>x Ruiselede 20.07.1861</p> <p>x Nevele 11.08.1886</p>		<p>5) VAN HAVER Maria-Theresia Huisvrouw oLotenhulle 17.11.1862 +Nevele 4.03.1925</p>
<p>2) BOLLAERT Jules Trangeleider oNevele 20.12.1903 +Deinze 10.03.1990</p>	<p>x St.-Martens-Leerne</p>		
<p>1) BOLLAERT André bankbediende</p>			

<p>24) DE WULF Pieter Dagloner °Zwijnaarde 16.01.1775 +St.-Den.-Westrem 18.01.1851</p> <p>25) DEMEYER Anelina Spinster °St.-Den.-Westrem 12.12.1774 +St.-Den.-Westrem 4.01.1858</p>	<p>26) STUPERAERT Constant Dagloner °Eke 22.02.1802 +St.Den.-Westrem 25.12.1875</p> <p>27) DEVRIEZE Josepha °Eke 20.06.1799 +St.-Den.-Westrem 10.02.1866</p> <p>x Nazareth 21.01.1833</p>	<p>28) GOETHALS Judocus Landman °Hansbeke 25.01.1799 +Hansbeke 27.04.1847</p> <p>29) VERMEIRE Rosalia Spinster °Hansbeke 21.05.1803 +Hansbeke 4.12.1880</p> <p>x Hansbeke 16.05.1829</p>	<p>30) BEKAERT Francis Tapper °Baarle 24.10.1805 +St.-Mart.-Latem 5.11.1866</p> <p>31) BLUTEBIER Carolina-Francisca Tapster °St.-Mart.-Latem 30.12.1806 +St.-Mart.-Latem 18.12.1887</p> <p>x St.-Mart.-Latem 11.08.1831</p>
<p>12) DE WULF Leander Dagloner °Nazareth 30.12.1815 +St.-Den.-Westrem 23.08.1866</p>	<p>13) STUPERAERT Sophie °St.-Den.-Westrem 31.01.1834 +St.-Den.-Westrem 19.08.1866</p>	<p>14) GOETHALS Jan-Francis Landbouwer °Hansbeke 21.12.1832 +St.-Mart.-Latem 23.10.1903</p> <p>x St.-Martens-Latem 7.07.1862</p>	<p>15) BEKAERT Paulina °St.-Mart.-Latem 17.09.1835 +Bachte (M.-Leerne) 19.05.1919</p>
<p>6) DE WULF Petrus Landbouwer °St.-Denijs-Westrem 23.02.1862 +St.-Martens-Leerne 19.11.1961</p>	<p>7) GOETHALS Josephina °St.-Martens-Latem 25.06.1866 +St.-Martens-Leerne 24.12.1956</p> <p>x St.-Martens-Latem 4.01.1893</p>		
<p>3) DE WULF Bertha Huisvrouw °St.-Martens-Leerne 25.08.1907</p> <p>16.05.1929</p>			
<p>°Deinze 26.09.1949</p>			

Vie generatie

- 32) BOLLAERT Ludovicus
- 33) DE DAPPER Marie-Anna
- 34) VERWEE Ferdinand
- 35) CROYELLE Catherinne
- 36) HAUTEKEETE Franciscus
- 37) DE RYCKE Catherine
- 38) VERPLAETSE Joanne
- 39) HYDE Maria-Petronelle
- 40) VAN HAVER Joannes
- 41) VAN WYNSBERGHE Marie-Anna
- 42) WISSELINCK Franciscus
- 43) DE WISPELAERE Joanna Catherine
- 44) VAN RENTERGHEM Pieter
- 45) WANSEELE Marie-Therèse
- 46) VANDEWALLE Jacobus
- 47) BUYSE Marie-Anna
- 48) DE WULF Gerardus
- 49) KERCKVOORDE Maria
- 50) DEMEYER Egidius
- 51) CAMPENS Isabella
- 52) STUPERAERT Philippus
- 53) NICAIS Livine Thérèse
- 54) DEVRIEZE Francies
- 55) VAN HIFTE Marie-Joanna
- 56) GOETHALS Jan Francies
- 57) STANDAERT Joanna Theresia
- 58) VERMEIRE Francies
- 59) DE BRAUWER Joanna
- 60) BEKAERT Livinus
- 61) HAUTEKEETE Francisca
- 62) BIJTEBIER Bernardus
- 63) DEMEYERE Marie-Catherine

DOCUMENTATIECENTRUM VAN "HET LAND VAN NEVELE".

Het documentatiecentrum van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" is sedert ettelijke jaren ondergebracht in twee gelijkvloerse lokalen van het oude schoolhuis/gemeentehuis in de Veldestraat 49 te Merendree. Deze lokalen werden door het gemeentebestuur van Nevele bereidwillig ter beschikking gesteld.

Het documentatiecentrum bezit honderden boeken over allerlei heemkundige en historische onderwerpen, en vele heemkundige tijdschriften uit Oost- en West-Vlaanderen, die er volgens het openwandkast-systeem geordend staan.

Een up to date catalogus van de bibliotheek verscheen regelmatig in verschillende afleveringen, al naargelang van de aangroei van de aanwinsten, in het heemkundig tijdschrift "Het Land van Nevele".

Een fichen-catalogus, op naam van de auteur of per trefwoord, kan eveneens in het documentatiecentrum geraadpleegd worden.

Naast de leden van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" zijn ook de abonnees op het familiekundig tijdschrift "Mensen van toen" er hartelijk welkom. Ze vinden o.a. in de voorhanden zijnde klappers van de staten van goed voer voor hun genealogische opzoekingen.

Het documentatiecentrum is elke eerste zondag van de maand open van 10 tot 11.30 uur, uitgezonderd in juli en als de eerste zondag met een officiële feestdag samenvalt.

Loop er eens binnen!

Albert Martens

FAMILIEKUNDIGE BIBLIOTHEEK VAN HET LAND VAN NEVELE.

In het Documentatiecentrum van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" (Veldestraat 49, 9850 Merendree) vindt u naast historische werken over het Land van Nevele en heemkundige tijdschriften uit Oost- en West-Vlaanderen enkele gespecialiseerde werken en artikelen over familiekunde.

We raden elke familiekundige en vorser in de eerste plaats aan de *Bibliografie van het Land van Nevele* van L.De Ruyck en K.De Groote te raadplegen⁽¹⁾. In meer dan 170 bladzijden hebben de auteurs gepoogd een zo volledig mogelijk overzicht te geven van wat over het Land van Nevele in het eigen tijdschrift van de heemkundige kring en in andere tijdschriften en boeken verschenen is. De bibliografie is samengesteld op de naam van de auteur en op de belangrijkste trefwoorden uit de titel.

We willen toch nog eens de aandacht van onze familiekundigen vestigen op enkele recente werken en artikelen.

In de eerste plaats vermelden we hier het voortreffelijke werk van A.MARTENS, *Indices op de Staten van Goed van Hansbeke*, Nevele, 1989. Het boek beslaat 110 blz. en geeft van 560 staten van goed van Hansbeke een summiere inhoud. Van dit werk zijn nog enkele exemplaren te verkrijgen door betaling van 300 fr. (alles inbegrepen) op rekening 290-7431460-20 van het Land van Nevele, Beentjesstraat 24, 9850 Poesele met vermelding "Hansbeke".

Wie met zijn voorouders in het Land van Nevele terecht komt moet zeker volgende recente artikelen raadplegen, verschenen in *De Levensboom* :

J.ARNOUT, *Kwartierstaat Jozef Arnout*, jg. 3 (1990), nr. 2, blz. 3-23 (o.m. Hansbeke, Merendree, Nevele).

1. L.DE RUYCK & K.DE GROOTE, *Bibliografie van het Land van Nevele*, Nevele, 1990. Te bestellen door betaling van 300 fr. op rekening 290-7431460-20 van Het Land van Nevele, Beentjesstraat 24, 9850 Poesele.

- F.BASTIAEN, *De slachtoffers van de "cholera morbus" te Lovendegem, 1834*, jg. 2 (1989), nr. 2, blz. 2-4 (o.m. Merendree).
- A.BOLLAERT, *De "status animarum" van Poesele uit 1729*, jg. 1 (1988), nr. 1, blz. 6-11.
- M.DOBBELAERE, *Kwartierstaat Michel Dobbelaere*, jg. 3 (1990), nr. 2, blz. 2-10 (o.m. Poeke, Merendree, Landegem en Hansbeke).
- F.GELAUDE, *Militaire rekening van 1747 te Poeke*, jg. 1 (1988), nr. 3, blz. 2-5.
- F.GELAUDE, *Kwartierstaat Camiel Gelaude*, jg. 2 (1989), nr. 1, blz. 9-24 (o.m. Nevele, Poeke).
- F.GELAUDE, *Oostvlamingen als poorter ontvangen te Aardenburg*, jg. 3 (1990), nr. 2, blz. 11-12 (o.m. Landegem).
- A.MARTENS, *Genealogische bibliografie, gelezen in "Het Land van Nevele"*, jg. 1 (1988), nr. 4, blz. 15-17.
- A.MARTENS, *Staten van goed van Hansbeke*, jg. 2 (1989), nr. 1, blz. 3-7.
- A.MARTENS, *Genealogische bibliografie, gelezen in "Het Land van Nevele"*, jg. 2 (1989), nr. 2, blz. 12-14.
- A.MARTENS, *Een parenteel op een schoteltje*, jg. 2 (1989), nr. 2, blz. 19-25 (o.m. Hansbeke, Lotenhulle).
- A.MARTENS, *Kostgangers in het Godshuis te Hansbeke (1852-1988)*, jg. 3 (1990), nr. 2, blz. 14-17.
- A.MARTENS, *Kostgangers in het Godshuis te Hansbeke (1852-1988), deel 2*, jg. 3 (1990), nr. 3, blz. 7-14.
- A.MARTENS, *Kostgangers in het Godshuis te Hansbeke (1852-1988), deel 3*, jg. 3 (1990), nr. 4, blz. 11-13.
- A.MARTENS, *Kostgangers in het Godshuis te Hansbeke, (1852-1988), deel 4 (slot)*, jg. 4 (1991), nr. 1, blz. 15-19.
- M.MICHIELS, *Kwartierstaat Maurice Michiels*, jg. 3 (1990), nr. 1, blz. 3-12 (o.m. Hansbeke, Merendree).
- L.NEYT, *De familie Standaert*, jg. 1 (1988), nr. 2, blz. 2-26 (o.m. Landegem, Lotenhulle, Merendree, Nevele, Vosselare).

De vermelde werken kunnen geraadpleegd worden in het Documentatiecentrum van de heemkundige kring "Het Land van Nevele", Veldestraat 49, 9850 Merendree. Open elke eerste zondag van de maand van 10 tot 11.30 uur.

J.Luyssaert

HET ZONDAGSJAARBEED TE MERENDREE, anno 1963.

Tot voor kort werd in de parochiale kerken (op de eerste zondag van de maand onder de hoogmis vanop de preekstoel) een gebed gevraagd ter intentie van overleden parochianen.

De pastoor of onderpastoor las vooreerst de lijst af van de vele overledenen, die door hun nabestaanden voor het gebed ingeschreven waren. Meestal werd toen geen (of een korte) preek gehouden omdat de zondagsmis anders te lang zou geduurd hebben. Soms geschiedde de aflezing deels in de vroegmis, deels in de hoogmis. Na het voorlezen van de naamlijst, die de meeste kerkgangers na verloop van tijd fragmentarisch uit het hoofd kenden, bad de priester de vier akten, van geloof, hoop, liefde en berouw, en besloot het kanselgebed met de smeekbede uit het Requiem aeternam: "Heer, geef hun de eeuwige rust, dat het eeuwige licht hen verlichte, dat zij rusten in vrede. Amen."

Het bisschoppelijk reglement (dat de verordening van 9 floreal jaar XI wijzigde), bekrachtigd door het K.B. van 8 september 1879, bepaalde het jaarlijks inschrijvingsgeld voor het zondags jaargebed op 5 fr., waarvan 4 fr. aan de pastoor en 1 fr. aan de koster toekwam. Deze bijdrage werd regelmatig aangepast (30 fr. in 1960). Ze werd doorgaans aan huis door de stoelenzet(s)ter afgehaald.

Hieronder volgen de namen van de overledenen, ingeschreven voor het maandelijks zondagsgebed te Merendree, anno 1963:

Huisvrouw Eduard De Graeve
Huisvrouw Georges Van
Kerrebroeck
August Martens en huisvrouw
August De Graeve en
huisvrouw
Ivo De Vreese en huisvrouw
Mijnheer en mevrouw Achiel
Everaerd
Henri Van Hecke en huisvrouw
Maria Cabbeke

Arthur Haeck en huisvrouw
Mijnheer en mevrouw Jozef
De Clercq
Luc De Clercq
Charles De Buck en huisvrouw
Huisvrouw Taghon
Frederik De Vreese
Huisvrouw Oscar Vereeke
René Verhelst en overleden
ouders
Edmond Mees

Leonie Gijselinck
Ghislain Poelman
Familie Gijselinck-Sergeant
Huisvrouw Gustaaf De Paepe
Desiré De Clercq en huisvrouw
De Reu Edmond
Maurits De Paepe en huisvrouw
Mijnheer Cyriel Galliaert
Felix Dhaenens
Frans Martens en huisvrouw
Eduard Heirbrant en huisvrouw
Casimar Van Driessche en
huisvrouw
Huisvrouw Camiel Thaets

Theofiel Rodts en huisvrouw
Charles Van Laere en huisvrouw
Kamiel Huyvaert en huisvrouw
Oktaaf Van Gansbeke
Weduwe Van Laeke
Mijnheer Gentiel Van Parijs
en huisvrouw
Melanie Wille
Mijnheer Jules De Jaeger
Juffrouw Irma Vriend
Huisvrouw Artuur Van Aerde
Huisvrouw René De Reu

Het jaargebed voor overleden parochianen was een eeuwenoude traditie. Een dergelijke naamlijst van overledenen, daterend uit vroegere eeuwen, is niet alleen vanuit parochiale gezichtshoek maar ook voor de familievorser interessant, vooral als ze de periode vóór het bijhouden van de parochieregisters bestrijkt.

In het oudste parochieregister van Latem, waarin de eerste overlijdensakte dateert van 5 maart 1624, noteerde Jan Meganck ook "*de namen vanden gonne werden gestelt in tsondachs jaergebedt begonnen 1602*". De lijst van de jaargebeden werd er bijgehouden tot 1645 en vermeldt ook de namen van degenen die het inschrijvingsgeld betaalden.⁽¹⁾

De inschrijvers op het jaargebed behoren meestal (vanzelfsprekend) tot de familie van de overledene. Zelfs als het verwantschap niet nader wordt aangegeven, blijft het toch nuttig hun namen te onthouden. Ze kunnen het kit zijn tussen de legstukjes van de stamboom-puzzel. Elke naamlijst overigens, om het even welke, verdient de aandacht van de kwikke familievorser.

A.Martens

1. R.A., *Sint-Martens-Latem, Oudste overlijdensnotities*, in *Berichten van de heemkring Scheldeveld*, jg. V (1973), nr. 4, blz. 9-10.

LEDEN HELPEN LEDEN.

Hoewel een spreekwoord zegt: "Al doende leert men", zal de beginnende familievorser zich gelukkig prijzen als hem een handje wordt toegestoken. Volleerde genealogen enerzijds, en anderen die het stamboomonderzoek al enigszins onder de knie hebben, kunnen hierbij behulpzaam zijn met het doorgeven van hun kennis en ervaring, het beantwoorden van een gesteld vraagje, het mededelen van een wetenswaardigheid, een eigenaardigheid, een vondst, een sprokkeling. Anderzijds is men nooit te oud om te leren. Zelfs een oude rot, met veel ervaring in de genealogie, heeft misschien ook wel eens nood aan een stille wenk.

Om hieraan tegemoet te komen, worden in ons familiekundig tijdschrift "Mensen van toen" rubrieken opengesteld ten dienste van en geschreven door de leden. Deze rubrieken zullen regelmatig of periodiek verschijnen, afhankelijk van de ingestuurde vragen, antwoorden en mededelingen.

In een eerste rubriek "Vraag en antwoord" kan ieder lid gratis genealogische vragen stellen om over een dood punt te geraken. Iemand die kan helpen mag vanzelfsprekend zijn antwoord rechtstreeks sturen aan de steller van de vraag, maar het is verkieslijker, om alle leden hiervan kennis te kunnen geven, het bescheid aan het redactieadres voor opname in het informatieblad, over te maken.

In een tweede rubriek "Uit de praktijk" kan ieder lid zijn eigen ervaringen, opgedaan bij stamboomonderzoek, ten dienste stellen van de medeleden. Alle mededelingen, waaruit voor anderen iets te leren valt, alle nuttige raadgevingen, gemaakte fouten, waaruit een lesje kan worden getrokken, zijn welkom.

Een derde rubriek "Vondsten" wordt opengesteld voor mededelingen van uitzonderlijke genealogische gebeurtenissen in het Land van Nevele. Iedere navorser zal er al eens één vinden bij het napluizen van de registers van de burgerlijke stand, van de parochiale registers, van diverse archiefstukken, zoals de geboorte van een drie- of vier-

ling..., van een honderdjarige, een overlijden ingevolge een epidemie, een ongeval, een overlijden wegens doodslag of zelfmoord, enz.

Ditjes en datjes uit het dagelijkse dorpsleven in het Land van Nevele worden verzameld in een vierde rubriek "Sprokkelingen". Voorvallen zoals wetsovertredingen, geschillen, krakelen, vechtpartijen, diefstallen en andere kunnen hiervoor in aanmerking komen. Weliswaar negatieve aspecten van de samenleving, die juist om die reden talrijk geboekt werden, maar waarin men de hartslag voelt van onze voorouders. Ze werden wel eens bij één of andere pikante gebeurtenis betrokken of waren er getuige van. Vooral dergelijke data met pit en kleur kruiden een familiegeschiedenis.

Leden helpen leden. Natuurlijk! Klim in je stamboom! Kruip in je pen! Schrijf naar het redactieadres "Mensen van Toen", Veldestraat 26, 9850 Merendree. Met dank bij voorbaat van de redactie.

Albert Martens

VRAAG EN ANTWOORD.

91/1 Vraag van A.Martens, Spinmolenplein 263, 9000 Gent

Van het echtpaar Jan Lamme-Petronilla Van Vynckt werden te Hansbeke tussen 1689 en 1703 zes kinderen gedoopt. De doopakte van een zevende kind, Petronilla, komt in het desbetreffend doopregister van Hansbeke niet voor. Petronilla Lamme huwde te Hansbeke op 02.03.1715 met Judocus Martens, en stierf er op 27.09.1720, 26 jaar oud. Ze zou dus omstreeks 1694 geboren zijn. Kent iemand haar geboorteplaats en - datum?

91/2 Vraag van A.Bollaert, Beentjesstraat 24, 9850 Poesele

Kent iemand de plaats en datum van overlijden van Leo Van Haver, geboren te Lotenhulle op 21.02.1821, zoon van Livinus en Marie Joanne Wisselinck en echtgenoot van Coleta Van Renterghem (°Ruisselede 13.02.1837 - +Nevele 198.12.1916)?

UIT DE PRAKTIJK.

Geboorteakten.

In de jaarlijkse of tienjaarlijkse (alfabetische) tabellen van de registers van de burgerlijke stand wordt een geboorteakte meestal met een volgnummer en een datum aangegeven. Iemand die de akte niet grondig doorleest kan een spijtige vergissing begaan want de (in de tabel en) in de aanhef van de akte vermelde datum is de datum van de aangifte van de geboorte. Wel werd de aangifte soms op de dag van de geboorte gedaan maar niet altijd. De geboortedatum moet meestal afgeleid worden uit de verdere tekst van de akte: geboren op heden, gisteren, eergisteren of zo meer.

Doopakten.

Evenzo kan opgemerkt worden dat de akten in een parochiaal doopregister, enkele uitzonderingen daargelaten, geen geboorte- maar wel doopakten zijn. De datum, vermeld in de klapper en in de aanhef van de akte, is dus de datum van de doop. De geboortedag wordt soms niet, maar meestal wel in de akte aangegeven. Lees toch maar de akte van a tot z.

Maanden.

In de meeste parochiale registers, soms ook in de (oudste) registers van de burgerlijke stand, worden de maanden september, oktober, november en december respectievelijk aangeduid met 7bre, 8bre, 9bre, 10bre. De cijfers verwijzen niet (meer) naar de 7e, 8e, 9e of 10e maand van het jaar. Noteer dus 27.09.1720 als er staat 27 7bre 1720.

Doodgeboren kinderen.

Indien enkel het geboorteregister geraadpleegd wordt bij de genealogische samenstelling van een gezin, kunnen wel eens één of meer geboorten aan de aandacht ontsnappen. Vreemd en toch waar! De doodgeboren of onmiddellijk na de geboorte overleden baby's werden immers (meestal) niet in het doopregister maar (doorgaans) in het overlijdensregister ingeschreven. Het is bovendien voldoende gekend dat deze kinderen in de oudste parochieregisters zelfs niet werden opgetekend, noch in het overlijdens- noch in het geboorteregister.

A. M.

VONDST.

BEGRAVEN IN ONGEWIJDE GROND.

Transcript overlidensakte:

1628, 25 septembre obiit Livina via joes van vincq hereta, sepulta in hortu jacobi van vincq filij ejus, testes judocus sutterman, carolus van renterghem.

(R.A.G., fds. Hansbeke, par. reg. 1, folio 151)

Vrije vertaling:

Op 25 september 1628 overleed Livina, ketter, weduwe van Jan Van Vincq, en werd begraven in de tuin van Jacob Van Vincq, haar zoon, in tegenwoordigheid van Joos Sutterman en Carel Van Renterghem, getuigen.

Het betreft hier de tachtigjarige Vintgen Heyndricx, weduwe van Jan Van Vincq. Frans Diericx, pastoor te Hansbeke, vertelde aan bisschop Antoon Triest tijdens zijn bezoek aan de parochie op 12 mei 1627 dat ze kettters was. Haar kinderen bewandelden het rechte pad. Hij hoopte dat zij op haar sterfbed tot inkeer zou komen. Aangezien ze in ongewijde grond begraven werd, bleef ze blijkbaar haar geloof in de nieuwe leer trouw tot aan haar dood.

A. M.

SPROKKELINGEN.

GETUIGSCHRIFT VAN GOED GEDRAG EN ZEDEN.

"Bailliu burchmeestere ende schepenen vander heerlichhede ende vierschaere vande prochie van hansbeke verclaeren ende attesteren bij desen dat joos de meyer landtsman van sijnen stile veele ende diversche jaeren inde voornoemde prochie ghewondt heeft met wijf ende kinderen, metghaeders ghedient heeft als schepenen ende kerckmeester ende hem in sijnen dienst ende affairen seer heerlick ghedreghen ende ghecomporteert heeft, metghaeders sijne huysvrauwe ende kinderen, dat niemandt van hemlieden en heeft weten te doleren nochte beclaeghen, dese onse letteren allendelick versocht hebbende midts sijn pachtgoet onderhuert es met sijn apparent vertreck te vallideren daer ende alsoo

behoeven sal dewelcke wij niet en hebben willen laten doen depasseren onder het anteecken van onsen gheswoornen greffier vande voornoemde prochie. Actum desen eersten april xvi^c sessentwintich. Bij ordonnantie J.Beghyn 1626."

(R.A.G., fds. Hansbeke, register 89, folio 51).

A. M.

MEN SCHRYFT UYT NEVELE.

"Om een bewys te geven van de overvloedigheyd van den oogst deezes jaers zal het vergenoegen te zeggen dat sieur Jan Claeys voerman en landbouwer alhier, van 275 roeden oppervlakte, 1700 schooven gepikt heeft. Van deezes buytengewoone hoeveelheid schooven rekent gemelden Claeys zonder overdreevenheyd, 25 zakken korn te zullen dorsen."

Dit alles meldt ons "De Denderbode", 1846-47, jaargang 1, nr. 47, blad 3, kolom I.

Johannes Claeys, voerman en landbouwer, werd te Nevele geboren in 1813. Hij bleef ongehuwd en woonde in de Langemunt nr. 31. Hij reed tweemaal per week naar Gent en had er een vaste standplaats aan de St.-Niklaaskerk in herberg "De rode Hoed". Hij was de zoon van Carolus Claeys, geboren te Nevele in 1779, voerman van beroep, en van Rosa De Volder eveneens te Nevele geboren in 1782.

A.J.

INHOUD.

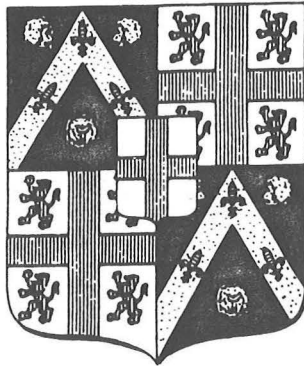
J.LUYSSAERT, Bij deze eerste aflevering.	2
A.BOLLAERT, Bij de kafttekening. De grafsteen van baljuw Gheerot de Ruuter en zijn echtgenote.	3
A.MARTENS, Rente van drie ponden groten ten laste van de kerk van Hansbeke, anno 1554.	5
A.JANSSENS, Uit het leven gegrepen (I): Augustus Caekaert, burgemeester van Nevele, 1861-1873.	9
J.LUYSSAERT, Wat is een kwartierstaat?	10
A.BOLLAERT, Kwartierstaat van André Bollaert.	12
A.MARTENS, Documentatiecentrum van "Het Land van Nevele".	15
J.LUYSSAERT, Familiekundige bibliotheek van het Land van Nevele.	16
A.MARTENS, Het zondagsjaargebed te Merendree, anno 1963.	18
A.MARTENS, Leden helpen leden.	20
Vraag en aanbod.	21
Uit de praktijk.	22
Vondst.	23
Sprokkelingen.	23

jaargang 1

aflevering 1

maart 1991

HEEMKUNDIGE KRING

"HET LAND VAN NEVELE"

afgiftekantoor
9850 nevele